

ӨМНӨГОВЬ АЙМГИЙН ХҮН АМЫН ЭРҮҮЛ МЭНД, ЭМНЭЛГИЙН ТУСЛАМЖ

ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ТОВЧ МЭДЭЭЛЭЛ

/2025 оны 3 сарын байдлаар/

№	Үзүүлэлт	БОЭТ	Сумдын эмнэлэг	Өрхийн эмнэлэг	Хувийн эмнэлэг	Цэргийн анги	Нийт дүн
1	Нийт үзлэг	47399	23837	25171	15303	214	111924
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	8319	6861	9591	1514	132	26417
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	7813	2448	2659	523	11	13454
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	15683	5039	4355	3106	0	28183
5	Нийт төрөлт	217	37	0	0	0	254
6	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	2289	1500	0	775	0	4564
7	Нас баралт	24	40	23	0	0	87

№	Үзүүлэлт	2024.3	2025.3	Өөрчлөлт
1	Нийт үзлэг	108132	111924	3792
2	Урьдчилан сэргийлэх үзлэг	26673	26417	-256
3	Идэвхтэй хяналтын үзлэг	9582	13454	3872
4	Бүртгэгдэж эмчлэгдсэн өвчлөл	26595	28183	1588
5	Нийт төрөлт	287	254	-33
	Гэрийн төрөлт	0	0	0
6	Хэвтэн эмчлүүлэгчид	4793	4564	-229
7	Нас баралт	79	87	8
	0-1насны эндэгдэл	5	7	2
	1-5 насны эндэгдэл	0	2	2
	Хурц халдварт өвчин	385	382	-3

Үзүүлэлт	хэмжих нэгж	2024.3 сар	2025.3 сар	өөрчлөлт
Нялхасын эндэгдэл	1000 амьд төрөлтөд	17.3	27.1	9.8
Үр хөндөлт	1000 амьд төрөлтөд	447.9	476.7	28.8
Үүнээс охидын	хувь	3.8	3.1	-0.7
Хурц халдварт өвчин	10000 хүн амд	51	34.9	-16.1
БЗДХ	10000 хүн амд	16.9	15.4	-1.5
Үүнээс өсвөр үе	хувь	15.6	19.3	3.7
Хүүхдийн хяналт /0-1 нас/	хувь	77.8	74.8	-3
Хүүхдийн хяналт /1-5 нас/	хувь	34.7	36.9	2.2

I.ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН ТУСЛАМЖ ҮЙЛЧИЛГЭЭ

- Улсын болон хувийн хэвшлийн эрүүл мэндийн байгууллагууд нийт 111924 хүнд үзлэг шинжилгээ хийсний 23.6%-д нь урьдчилан сэргийлэх болон идэвхтэй хяналт тандалтын үзлэг хийгдсэн байна.
- Ортой эмнэлгүүдэд нийт 4564 хүнийг 30502 ор хоногоор хэвтүүлэн эмчилсэн нь нэг хүн дунджаар 6.7 хоног хэвтэн эмчлүүлсэн байна.

- Түргэн тусламжийн 2742 дуудлагад явж үйлчилсний 331(12.1%) нь алсын дуудлага, 201 (7.3%) нь осол гэмтлийн яаралтай дуудлага байсан байна.
- Нийт эмийн сангууд 53402 жор хүлээн авч, 4.5 тэрбум гаруй төгрөгийн эм бараа борлуулалт хийсэн байна.
- Эмийн эргэлтийн Сангуудад нийт 4766 жор ирсний 31.2% (1487) нь эрүүл мэндийн даатгалын, 0.2% (11) мансууруулах сэтгэц нөлөөт эмийн, 68.6% (3268) нь энгийн эмийн жор байсан байна. Зайлшгүй шаардлагатай эмийн хангалт дунджаар 50.5% байна.

II. БҮРТГЭГДСЭН ӨВЧЛӨЛ, ЭНДЭГДЭЛ

1. 3 сарын байдлаар 28183 халдварт бус өвчлөл шинээр бүртгэгдэж эмчлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 1588 тохиолдлоор өссөн байна. Нийт өвчлөлийн 65.9% нь шинэ өвчлөл байна.
2. **Үүнээс тэргүүлэх 5 өвчлөл нь:**
 1. Амьсгалын тогтолцооны өвчин-9335
 2. Хоол шингээх эрхтний өвчин-3643
 3. Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин-2490
 4. Шээс бэлгэсийн тогтолцооны өвчин-2499
 5. Арьс харшил-1675
 6. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-1300
3. 3 сарын байдлаар 384 хүн осол гэмтэлд өртсөний улмаас тусламж авсан ба өвчлөл өнгөрсөн оноос 83 тохиолдлоор өссөн байна.
4. Оны гарсаар 87 хүн нас барсан ба нийт нас барсан хүний 13,8% нь хорт хавдраар, 29,9 % нь зүрхний шигдээс, тархинд цус харвалт зэрэг сэргийлж болох эндэгдлээр, 16,1% нь осол гэмтлээр, 4,6 нь чихрийн шижин өвчнөөр тус тус нас барсан байна. Нийт нас баралтын 29 нь эмнэлэгт, бусад нь гэртээ хээр гадаа нас барсан байна.
5. Бүсийн оношилгоо эмчилгээний төвд 24 нас баралт тохиолдож задлан шинжилгээнд 10 хамруулсан ба задлан шинжилгээний хувь 41,7 % тай байна. Үндсэн оношийн зөрөө байхгүй.
6. **Нас баралтын шалтгаан:**
 1. Цусны эргэлтийн тогтолцооны өвчин-26
 2. Хорт хавдраар-12
 3. Осол гэмтлээр-14
 4. Амьсгалын тогтолцооны өвчин-10
 5. Хоол шингээх эрхтний өвчин-5
 6. Чихрийн шижин-2
 7. Мэдрэлийн тогтолцооны өвчин-2
 8. Бөөрний шээсний замын эмгэг-4
 9. Перинаталь үеийн эмгэг-6
 10. Үжил-1
 11. Архины хордлого-2
 12. R54- хөгшрөл-1
 13. R96.0-Агшин зуурын үхэл-1
 14. Арьсны өвчин-1

III. ЭХ, ХҮҮХДИЙН ЭРҮҮЛ МЭНД

- Нийт 254 эх төрж 258 хүүхэд мэндэлсэн нь өнгөрсөн онтой харьцуулахад 33 төрөлтөөр хүн амын төрөлт буурсан байна. Нийт төрсөн хүүхдийн хүйсийн харьцаа 1,1:1 байгаа ба эрэгтэй хүйс давамгайлж байна.

- Нийт төрөлтийн 9,1 % (23) дутуу төрөлт эзэлж байна.
- Нийт төрөлтийн 4,3% (11) охидын төрөлт эзэлж байгаа ба өнгөрсөн оны мөн үеэс 3 тохиолдлоор өссөн үзүүлэлттэй байна. (ДЗ-3, ГТ-1,ЦЦ-3,Но-1,Хб-1,Хү-1 бусад газар-1).
- 3 сарын байдлаар 123 эх үр хөндүүлж 1000 амьд төрөлтөд 476,7 байгаа нь өнгөрсөн оноос 28.8-р өссөн үзүүлэлт байна.
- 347 жирэмсэн эх хяналтад шинээр орсны 317 (91.4%) эрт, 30(8.6%) хожуу хяналтад орсон байна.
- Нялхсын эндэгдлийн 7 тохиолдол бүртгэгдсэн нь нярай-6, 6 сараас 1 хүртэлх насны-1 хүүхэд байна. Эндэгдлийн шалтгаан нь осол гэмтэл-2, нярайн бактерт үжил, нярайн амьсгалын гачаалын шалтгаантай байна.
- 3 сарын байдлаар 6032 хүүхдийг идэвхтэй хянаж, хооллолт өсөлт хөгжилтийн байдлыг үнэлэн зөвлөгөө дэмжлэг үзүүлсэн нь хяналтад хамрагдвал зохих хүүхдийн 60,0% эзэлж байна. Хяналтад хамрагдсан хүүхдүүдээс 12 хүүхэд жингийн алдагдалтай байгаа нь нийт хүүхдийн 0,3%-г эзэлж байгаа ба 22 хүүхэд туранхай, 11 хүүхэд өсөлт хоцрогдолтой байна.
- 0-1 насны хүүхдийн хяналт 74,8%, 1-5 хүртэлх насны хүүхдийн хяналт 36,9%-тай байна.

IV. ХАЛДВАРТ ӨВЧИН

- Он гараад 382 халдварт өвчин бүртгэж эмчилсэн нь өнгөрсөн оноос 3 тохиолдлоор буурсан байна. Нийт халдварт өвчний 31.2%-г БЗДХ, 31.7%-г салхин цэцэг, 25.7%-г улаан бурхан, 0.5%-г цусан суулга, 1.8%-г гар хөл амны өвчин, 0.8%-г ёлом, 2.8%-г улаан эсэргэнэ, 6,4%-г хоолны хордлого зэрэг өвчнүүд тус тус эзэлж байна.
- БЗДХ-н 5,5% нь жирэмсний үзлэгээс, 4,3% нь урьдчилан сэргийлэх үзлэгээр, 85,8% нь өвчний учир амбулаториор, 3,4% нь тандалтын үзлэгээс илэрсэн байна.

АНХААРАЛ ТАТСАН ҮЗҮҮЛЭЛТҮҮД:

1. 1000 амьд төрөлтөд нялхсын эндэгдэл 9.8-р (7) нэмэгдсэн.
2. 1000 амьд төрөлтөд үр хөндөлт өнгөрсөн оноос 28.8-р өссөн.
3. Охидын төрөлт, үр хөндөлт өнгөрсөн оны мөн үеэс нэмэгдэх хандлагатай анхаарал татаж байна.
4. Нас баралт, ялангуяа сэргийлж болох хавдар, чихрийн шижин, тархинд цус харвалт, зүрхний шигдээс, багтраа, осол гэмтэл, архины хордлого зэрэг шалтгаант нас баралт нийт нас баралтын 74.7% эзэлж байна.
5. Осол гэмтэлд өртөгсдийн тоо өнгөрсөн оноос 83 тохиолдлоор өссөн байна.
6. Халдварт өвчин өнгөрсөн оны мөн үеэс 3 тохиолдлоор буурсан ба улаан бурхан өвчний шинэ тохиолдол 98 бүртгэгдсэн байна.

		Эрт илрүүлгийн мэдээ 2025.3сар																	
Эмнэлгийн нэр		Артерийн даралт ихсэх өвчний эрт илрүүлэг			Чихрийн шижингийн эрт илрүүлэг			Элэгний хавдарын эрт илрүүлэг/15-65/			Умайн хүзүүний эсийн шинжилгээ			Хөхний үзлэгт хамрагдсан хүн			Дундаж хувь		
		хамрагдвал зохиx	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдвал зохиx	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдвал зохиx	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдвал зохиx	хамрагдсан	хамрагдсан хувь	хамрагдвал зохиx	хамрагдсан	хамрагдсан хувь			
1	Баяндалай	834	58	7.0	585	60	10.3	501	200	39.9	97	20	20.6	301	71	23.6	20.3		
2	Баян-овоо	797	91	11.4	931	71	7.6	951	138	14.5	79	12	15.2	251	64	25.5	14.8		
3	Булган	947	23	2.4	947	23	2.4	979	23	2.3	96	3	3.1	387	101	26.1	7.3		
4	Гурвантэс	2922	327	11.2	1860	264	14.2	1930	0	0.0	318	2	0.6	1423	32	2.2	5.7		
5	МандалОвоо	665	121	18.2	665	124	18.6	755	122	16.2	74	0	0.0	175	41	23.4	15.3		
6	Манлай	978	255	26.1	857	264	30.8	1132	278	24.6	139	35	25.2	403	92	22.8	25.9		
7	Номгон	1089	36	3.3	751	21	2.8	1181	80	6.8	88	14	15.9	310	58	18.7	9.5		
8	Ноён	877	138	15.7	586	138	23.5	876	255	29.1	97	13	13.4	336	84	25.0	21.4		
9	Сэврээ	646	180	27.9	440	122	27.7	814	41	5.0	90	14	15.6	291	53	18.2	18.9		
10	Ханбогд	2700	91	3.4	514	72	14.0	2625	0	0.0	1970	62	3.1	1330	165	12.4	6.6		
11	Ханхонгор	918	98	10.7	616	89	14.4	970	148	15.3	94	7	7.4	321	99	30.8	15.7		
12	Хүрмэн	880	67	7.6	634	113	17.8	780	73	9.4	87	8	9.2	262	60	22.9	13.4		
13	ЦогтОвоо	1079	89	8.2	640	93	14.5	1175	345	29.4	111	1	0.9	345	104	30.1	16.6		
14	Цогтцэций	2800	0	0.0	2000	0	0.0	3000	263	8.8	375	5	1.3	1550	0	0.0	3.4		
Сумын дүн		18132	1574	8.7	12026	1454	12.1	17669	1966	11.1	3715	196	5.3	7685	1024	13.3	10.1		
15	Шимбилэг	3116	730	23.4	2409	730	30.3	3188	286	9.0	684	91	13.3	1920	353	18.4	18.9		
16	ӨнөОрших	3116	199	6.4	2490	160	6.4	2527	650	25.7	320	64	20.0	1020	320	31.4	18.0		
17	Энхийнхүслэн	3052	756	24.8	2962	1101	37.2	2105	157	7.5	407	69	17.0	1534	336	21.9	21.7		
Өрхийн дүн		9284	1685	18.1	7861	1991	25.3	7820	1093	14.0	1411	224	15.9	4474	1009	22.6	19.2		
Нийт дүн		27416	3259	11.9	19887	3445	17.3	25489	3059	12.0	5126	420	8.2	12159	2033	16.7	13.2		
Зсарын өссөн хувиараар		27416	3259	11.9	19887	3445	17.3	25489	3059	12.0	5126	420	8.2	12159	2033	16.7	13.2		

Мэдээлэл бэлтгэсэн: ЭМГ-н статистикч О.Хандармаа , Ш. Нарандалай

2025 оны 4 сарын 4